

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТУРИЗЪМ „АЛЕКСАНДЪР ПАСКАЛЕВ“ – ГР. ХАСКОВО

гр. Хасково, ул. „Добруджа“ № 79 | e-mail: info-2601032@edu.mon.bg | тел. 0883790724

УТВЪРДИЛ:

ЛИДИЯ ПЕДАЛОВА

Директор на ПГ по туризъм „Александър Паскалев“ – Хасково

Заповед № 118/ 28.09.2026 г.

П Л А Н

ЗА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПРЕВЕНЦИЯ НА РИСКА ОТ РАННО ОТПАДАНЕ ОТ СИСТЕМАТА НА УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

за учебната 2026/2027 година

Приет с решение на Педагогическия съвет, Протокол № 13/ 14.09.2026 г.

Комисия за координация, изпълнение и мониторинг:

Председател: П. Тилева – педагогически съветник

Членове: 1. Р. Петева

2. Кр. Николова

I. НОРМАТИВНА И СТРАТЕГИЧЕСКА ОСНОВА

Настоящият план е оперативен документ за учебната 2026/2027 година и е част от изпълнението на Стратегията за развитие на ПГ по туризъм „Александър Паскалев“ – Хасково. Той конкретизира годишните задачи по превенция на риска от ранно отпадане, осигуряване на равен достъп, приобщаване на учениците и взаимодействие с институциите.

При реализиране на дейностите се прилагат:

- Закона за предучилищното и училищното образование, в т.ч. чл. 263, ал. 4, т. 5–9 и ал. 6;
- Наредбата за приобщаващото образование;
- Наредба № 10 от 1.09.2016 г. за организация на дейностите в училищното образование;
- Постановление № 100 от 8.06.2018 г. на Министерския съвет за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;
- Постановление № 328 от 21.12.2017 г. на Министерския съвет за условията и реда за получаване на стипендии от учениците след завършено основно образование;
- Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021–2030) и Плана за действие за периода 2025–2027 г. към нея;
- Стратегията за развитие на ПГ по туризъм „Александър Паскалев“ – Хасково, Правилника за дейността на училището и другите приложими вътрешни актове.

II. ЦЕЛ И ОСНОВНИ ЗАДАЧИ

Основна цел: ограничаване на риска от ранно отпадане и преждевременно напускане на училище чрез ранно идентифициране на риска, индивидуализирана подкрепа, активно партньорство с родителите и координирани действия с компетентните институции.

1. Своевременно установяване на учениците в риск и на причините за отсъствия, ниска мотивация или затруднения в обучението.
2. Осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие и, когато са налице нормативните основания, допълнителна подкрепа след оценка на индивидуалните потребности.
3. Намаляване на отсъствията по неуважителни причини и предотвратяване на трайното прекъсване на обучението.
4. Подобряване на учебните резултати и мотивацията за участие в образователния процес и училищния живот.
5. Подкрепа за успешна адаптация на новопостъпили ученици и на учениците в преходни етапи, особено VIII клас.
6. Разширяване на взаимодействието с родителите, обществения съвет, социалните служби, общината, МВР, МКБППМН, РУО и други компетентни институции.
7. Осигуряване на подкрепа за професионалното ориентиране, практическото обучение и успешното завършване на гимназиалния етап и придобиването на професионална квалификация.

III. ЦЕЛЕВИ ГРУПИ И ИНДИКАТОРИ ЗА РИСК

Планът обхваща всички ученици на гимназията, като специално внимание се насочва към ученици, при които е налице един или повече от следните индикатори:

- системни или нарастващи отсъствия, включително отсъствия по неуважителни причини;
- рязко влошаване на учебните резултати, натрупване на учебни дефицити или опасност от повтаряне на клас;
- ниска мотивация за обучение, отказ от участие в учебни и училищни дейности или намерение за прекъсване на обучението;
- затруднена адаптация при постъпване в училището, при преместване или при преход към VIII клас;
- повтарящи се прояви на проблемно поведение, конфликти, агресия, тормоз или изолация;
- социални, семейни, икономически, транспортни или други обстоятелства, които затрудняват редовното посещение;
- необходимост от подкрепа за личностно развитие, включително при специални образователни потребности;
- затруднения, свързани с практическото обучение, производствената практика, обучението чрез работа (когато е приложимо), НВО, ДЗИ или държавните изпити за придобиване на професионална квалификация;
- информация от родител, педагогически специалист, ИСПМ, социална служба, МВР, община, РУО или друга компетентна институция за наличие на риск.

Принцип: Наличието на индикатор не води автоматично до санкция или до допълнителна подкрепа. Извършва се индивидуална преценка на причините и потребностите, при спазване на принципите на приобщаващото образование, защита на личните данни и конфиденциалност.

IV. АЛГОРИТЪМ ПРИ УСТАНОВЕН РИСК

1. Установяване на индикатор за риск от класен ръководител, учител, педагогически съветник, координатор по приобщаващо образование, ръководство или чрез информация от компетентна институция.
2. Своевременно изясняване на причините чрез разговор с ученика, контакт с родителя/настойника и при необходимост с други педагогически специалисти.
3. Определяне и прилагане на конкретни мерки за обща подкрепа – консултации, допълнително обучение, психологическо/педагогическо консултиране, кариерно ориентиране, включване в занимания по интереси, работа с родителя и др.
4. При данни за необходимост от допълнителна подкрепа – действия по реда на Наредбата за приобщаващото образование, включително оценка на индивидуалните потребности и изготвяне на план за подкрепа, когато е нормативно приложимо.
5. При ученик в задължителна училищна възраст и наличие на основания – предприемане на действия по Механизма по ПМС № 100/2018 г., включително чрез ИСПМ и екипа за обхват.
6. Проследяване на резултата, актуализиране на мерките и документиране на предприетите действия.

V. ДЕЙНОСТИ, СРОКОВЕ, ОТГОВОРНИ ЛИЦА И ИНДИКАТОРИ

№	Дейност / мярка	Срок / период	Отговорни лица	Индикатор за изпълнение
1	Определяне със заповед на директора на координатор за организиране и координиране на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие.	Начало на учебната година	Директор	Издадена заповед; определен координатор.
2	Актуализиране на вътрешната организация за ранно идентифициране, насочване и проследяване на ученици в риск.	Септември 2026 г.; при необходимост – текущо	Директор; педагогически съветник; координатор	Утвърдена организация; ясно разпределени отговорности.
3	Първоначален преглед на данните за посещаемост, резултати, адаптация и други рискови индикатори; идентифициране на ученици, нуждаещи се от подкрепа.	До края на октомври 2026 г.; текущо през годината	Класни ръководители; педагогически съветник; учители	Идентифицирани случаи; предприети действия за всеки установен риск.
4	Ежедневно проследяване и коректно регистриране на отсъствията в електронната система.	Ежедневно	Учители; класни ръководители	Своевременно и коректно отразени отсъствия.
5	Своевременен контакт с родител/настойник при повтарящи се или необяснени отсъствия и изясняване на причините.	При установена необходимост	Класни ръководители; педагогически съветник	Документиран контакт и определени последващи мерки.
6	Ежемесечен анализ на посещаемостта, причините за отсъствията и учениците с нарастващ риск.	Ежемесечно	Класни ръководители; педагогически съветник; ръководство	Извършен анализ; своевременно насочени рискови случаи.
7	За учениците в риск от отпадане: подаване чрез ИСПМ до 15-о число на съответния месец на информация за предходния месец при неосигурено задължително присъствие за повече от 5 учебни часа по неуважителни причини, когато са изпълнени условията по ПМС № 100/2018 г.	До 15-о число на съответния месец	Директор / определено със заповед лице	Всички нормативно изискуеми данни са подадени в срок.
8	Участие на определени от директора представители на училището в екипите за обхват, сформирани от РУО, и изпълнение на възложените дейности.	По график и при необходимост	Директор; определени педагогически специалисти	Участие в планираните дейности; отразени резултати в ИСПМ, когато е приложимо.
9	Организиране на своевременни посещения на адрес при ученици в задължителна училищна възраст, отсъстващи по неуважителни причини, когато това е необходимо, при взаимодействие с компетентните институции.	При необходимост	Директор; представители на училището в екипа за обхват	Осъществени посещения и предприети последващи мерки.
10	Предоставяне на обща подкрепа за личностно развитие – консултации, допълнително обучение, педагогическо консултиране, кариерно ориентиране и други подходящи мерки.	През учебната година	Учители; класни ръководители; педагогически съветник; координатор	Подкрепата е предоставена според установените потребности; проследен резултат.

№	Дейност / мярка	Срок / период	Отговорни лица	Индикатор за изпълнение
11	При наличие на нормативни основания – оценка на индивидуалните потребности и организиране на допълнителна подкрепа за личностно развитие чрез екип за подкрепа за конкретния ученик.	При установена необходимост	Директор; координатор; ЕПЛР	Създаден екип за конкретния ученик; оценка и план за подкрепа, когато са приложими.
12	Допълнителна индивидуална и групова работа по учебни предмети за преодоляване на пропуски и учебни дефицити.	През учебната година	Учители по предмети; ЗДУД	Проведени консултации/допълнителни занятия; проследена динамика на резултатите.
13	Целенасочена подготовка на ученици в риск за НВО, ДЗИ и държавни изпити за придобиване на професионална квалификация.	Съобразно графика за изпитите	Учители; ЗДУД; преподаватели по професионална подготовка	Участие в подготовката; явяване и проследяване на резултатите.
14	Подкрепа за адаптация на новопостъпили и преместени ученици, с акцент върху VIII клас.	Първи учебен срок; текущо при нов прием	Класни ръководители; педагогически съветник; ученически съвет	Проведени адаптационни дейности; установените затруднения са адресирани.
15	Подкрепа при затруднения в практическото обучение, производствената практика и обучението чрез работа, когато е приложимо; координация с учители по професионална подготовка и партньорски организации.	През учебната година	ЗДУД; учители по професионална подготовка; ръководители на практика	Намалени пропуски в практическото обучение; предприети мерки при риск.
16	Кариерно ориентиране и консултиране относно продължаване на образованието, професионалната реализация и значението на придобиването на професионална квалификация.	През учебната година	Педагогически съветник; класни ръководители	Проведени консултации; обхванати ученици в риск.
17	Включване на учениците в риск в занимания по интереси, училищни празници, конкурси, състезания, спортни, творчески, граждански, екологични и доброволчески инициативи.	През учебната година	Педагогически специалисти; ръководители на групи	Увеличено участие на идентифицираните ученици в училищния живот.
18	Осигуряване на организиран достъп до училищната спортна база съгласно утвърден график и правилата за безопасност.	През учебната година	Ръководство; учители по ФВС	Реализирани спортни дейности; спазени правила за безопасност.
19	Дейности на ученическият съвет и класните ученически съвети за подкрепа на връстници, включително подходи от типа „връстници подкрепят връстници“.	През учебната година	Педагогически съветник; ръководство на УС	Проведени ученически инициативи; участие на ученици в риск.
20	Превенция на агресията, тормоза, насилието, рисковото поведение и насърчаване на здравословни житейски избори.	През учебната година	Педагогически съветник; класни ръководители; училищни комисии	Проведени превантивни дейности; проследени случаи.
21	Индивидуална работа с родители/настойници на ученици в риск; разясняване на права, задължения, отговорности и възможности за подкрепа.	При необходимост; през цялата година	Класни ръководители; педагогически съветник; ръководство	Проведени срещи/консултации; договорени конкретни действия.
22	Прилагане на разнообразни форми за работа с родителите – тематични и индивидуални срещи, консултации, включване в училищни дейности и партньорски инициативи.	През учебната година	Класни ръководители; педагогически съветник	Реализирани форми на взаимодействие; повишена ангажираност на родители.
23	Съвместни дейности с Обществения съвет и запознаване на родителите с приложимите законови разпоредби за задължителното образование и редовното посещение.	Най-малко веднъж годишно и при необходимост	Директор; Обществен съвет	Проведена информационна дейност; документирано участие.
24	Уведомяване и взаимодействие с дирекция „Социално подпомагане“/отдел „Закрила на детето“, общината, МКБПМН, структурите на МВР, РУО и други компетентни институции при наличие на законови предпоставки.	При необходимост	Директор; ЗДУД; педагогически съветник; класни ръководители	Своевременно изпратени сигнали/уведомления; координирани действия.
25	При установена нужда – предложение чрез ИСРМ до съответната дирекция „Социално подпомагане“ за предоставяне на помощ в натура съобразно ПМС № 100/2018 г.	При необходимост	Директор / определено лице	Предложенията са подадени при наличие на основания; проследен резултат.

№	Дейност / мярка	Срок / период	Отговорни лица	Индикатор за изпълнение
26	Информирание и съдействие на ученици и семейства за ползване на приложими транспортни облекчения, безплатен или субсидиран транспорт и други възможности по действащата нормативна уредба и решенията на компетентните органи.	При необходимост	Ръководство; административен персонал; класни ръководители	Учениците с установена транспортна потребност са насочени към приложимата възможност.
27	Осигуряване на стипендии при условията и по реда на ПМС № 328/2017 г., включително когато стипендията подпомага достъпа до образование и предотвратяването на отпадането.	Съгласно утвърдените срокове	Директор; комисия по стипендиите	Стипендиите са отпуснати законосъобразно и в срок.
28	Организиране на благотворителни инициативи и насочване към социални услуги или други форми на подкрепа за ученици в затруднено социално-икономическо положение, при спазване на принципите на доброволност, недопускане на стигматизация и защита на личните данни.	При необходимост	Ръководство; педагогически съветник; ученически съвет	Предоставена подкрепа без публично идентифициране на уязвими ученици.
29	Консултиране на ученици и родители относно допустимите форми на обучение, различни от дневната, само при наличие на законовите предпоставки и по реда на ЗПУО и Наредба № 10.	При индивидуална необходимост	ЗДУД; педагогически съветник	Предоставена точна информация; промяна на форма само при спазване на нормативния ред.
30	Повишаване на компетентностите на педагогическите специалисти за ранно разпознаване на риск, работа с ученици с обучителни затруднения, приобщаващо образование и ефективна комуникация със семейства.	През учебната година	Директор; ЗДУД; педагогически съветник	Проведени вътрешни/външни обучения или методически дейности.
31	Контрол върху своевременното регистриране, оформяне и отчитане на отсъствията и изпълнението на задълженията на педагогическите специалисти по настоящия план.	Текущо	Директор; ЗДУД	Проведени проверки; установените пропуски са отстранени.
32	Междинен анализ на изпълнението на плана и на динамиката на отсъствията, учебните резултати и рисковите случаи.	В края на първия учебен срок	Комисия; директор; педагогически съветник	Изготвен междинен анализ и при необходимост актуализирани мерки.
33	Годишен отчет за изпълнението на дейностите и постигнатите резултати пред Педагогическия съвет във връзка с годишното отчитане на задачите по Стратегията за развитие.	В края на учебната година	Комисия; директор	Изготвен и обсъден годишен отчет; формулирани препоръки за следващата година.

VI. МЕЖДУИНСТИТУЦИОНАЛНО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Училището взаимодейства с Регионалното управление на образованието, Община Хасково, дирекция „Социално подпомагане“ и отдел „Закрила на детето“, структурите на МВР, МКБПМН, социални услуги, здравни органи, работодатели и партньорски организации, когато това е необходимо за защита на интереса на ученика и предотвратяване на отпадането.

Представителите на училището участват в екипите за обхват, определени по реда на ПМС № 100/2018 г. Училищната комисия по настоящия план не замества екипа за обхват и не изпълнява правомощия, възложени на други институции.

Обменът на информация се извършва само в необходимия обем и при спазване на приложимите изисквания за защита на личните данни, професионална тайна и защита на детето.

VII. МОНИТОРИНГ И ОТЧИТАНЕ

1. Комисията проследява изпълнението на дейностите и поддържа информация за предприетите мерки и резултатите.
2. В края на първия учебен срок се извършва междинен анализ и при необходимост се предлагат коригиращи мерки.

3. В края на учебната година се изготвя годишен отчет, който се обсъжда от Педагогическия съвет в рамките на отчитането на задачите по Стратегията за развитие.
4. Основни индикатори за оценка са: брой ученици с идентифициран риск; брой и вид предприети мерки; динамика на отсъствията по неуважителни причини; участие в подкрепящи дейности; учебни резултати; върнати/задържани в образованието ученици; изпълнение на сроковете по ИСПМ; участие на родители и институции.
5. При промяна в нормативната уредба или при установена необходимост планът може да бъде актуализиран по установения в училището ред.

VIII. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- По-ранно установяване и по-бърза реакция при риск от отпадане.
- Намаляване на отсъствията по неуважителни причини и на броя ученици с трайни затруднения в посещаемостта.
- Повишаване на мотивацията за учене, участие в училищния живот и завършване на съответния клас/етап.
- Подобряване на координацията между училището, семейството и компетентните институции.
- По-ефективно използване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие.
- Подкрепа за успешно полагане на НВО, ДЗИ и държавни изпити за придобиване на професионална квалификация.
- Ограничаване на случаите на ранно отпадане и осигуряване на устойчиво включване на учениците в образованието.

Изготвил плана: П. Тилева – педагогически съветник